Anul II. Nrul — 15—16. Preţul unui exemplar **4** Lei. Timişoara, 12 Aprilie 1928

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAŢIONALE CREŞTINE

De sub preşidenţia D-lui Prof. *A. C. CUZA*

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari şi muncitori Lei 200 | Pentru bănci şi fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ŢIERANU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:
TIMIŞOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Pentru Lugoj: D. P. Asandi ziarist, Str. Împăratul Traian No. 9.

Despre copii

de **Maria Regina României**

In ziua de azi unele fete — chiar aş putea spune multe fete — se căsătoresc cu intenţia fermă de a nu avea copii.

Nu pot aproba această inovaţie absolut modernă din timpurile noastre. Mi se pare ceva nefiresc, aproape monstruos, ca şi cum femeile s'ar priva ele însile de dreptul lor de a naşte.

Înţeleg foarte bine că oamenii sărmani, cărora le vine greu să-şi hrănească şi să-şi îmbrace micuţii lor, să încerce a nu avea prea mulţi.

Dar fata bogată, care trăeşte numai pentru petrecere, nu se lipseşte ea singură de una din cele mai curate şi mai firesti bucurii ale vieţii? Şi e oare frumos, când are un copil, să nu-i dea acestuia un frate sau o soră? Ce poate să înlocuiască în viaţă fratele sau sora?

Afară de aceasta, omul care grămădeşte bogăţii, trebue să le lase cuiva; are nevoie să crească mare pe acest cineva, ca să-i continue opera lui, idealurile lui, să-i ducă mai departe gândurile lui.

Plăcerea, petrecerea, chiar fericirea, nu pot dura veşnic. Toţi avem nevoe să devenim într'un fel sau altul clăditori, şi fiecare femee poate deveni un clăditor, un continuator, în propriul ei copil.

Ce goală se va simţi casa mare a unei femei bogate, când tinereţea se trece, şi nu mai sunt glasuri tinere s'o umple, nu mai sunt juni aprigi s'o continue, să prelungească tinereţea lor, să întrunească interesele ei cu ale lor.

Socotesc pe fiecare din copii ca o nouă fereastră deschisă asupra vieţii. E adevărat că ei aduc cu sine griji, uneori necaz şi adesea o reală turburare, şi pierderea lor prin moarte sau altcum, e o mare durere.

Dar la urma urmei, dacă ne-am uita numai la nenorocire, n'am mai face niciodată nimic. Trebue să înfruntăm viaţa şi să suportăm ce ea ne aduce. Dacă nu facem din ea decât un soi de plăceri, ea se va întoarce cândva împotriva noastră şi ne va lăsa grozav de pustii.

Credeţi-Mă, cu trecerea timpului, nimic nu e mai cumplit decât o casă fără de copii!

Maria

Liga Naţiunilor şi România

Din primul moment oricând, în ziar ca şi de la tribuna Adunării deputaţilor — pe când anumita presă făcea „atmosferă", prostind mulţimea naivilor — eu am definit, şi menţin cu atât mai mult definiţia mea, în faţa evenimentelor de astăzi, cu chestia optanţilor unguri:

„Liga Naţiunilor" este Liga **Jidanilor contra Naţiunilor.**

Pe când s'a mers aşa de departe, cu aberaţia, încât s'a introdus „Liga Naţiunilor", ca studiu obligatoriu în programul tuturor şcoalelor — ca să i se arate covârşitoarea ei însemnătate, pentru omenire — eu am susţinut şi susţin: că avem a face cu o manoperă grosolană, jidănească, întru totul contrară celorlalte naţii, şi absolul neputincioasă de a servi interesele superioare ale păcei, pentru care pretinde că există.

Părerea mea, a fost dovedită prin fapte — când s'a văzut că „Liga Naţiunilor", a fost incapabilă să asigure pacea rezolvind conflictele, numeroase, dintre naţii, cari au izbucnit sub ochii ei, şi continuă.

S'a constatat, în schimb, la orice ocazie, că „Liga Naţiunilor", este organul de apărare a intereselor jidăneşti, şi de intrigă perpetuă în contra naţiilor, cari nu se supun parazitismului lor.

Ca dovadă că aşa zisa „Liga Naţiunilor", nu este decât un instrument al Jidanilor, de intrigă între naţii, ni poate servi cazul din urmă, haotic, cu chestia optanţilor unguri:

La Septembrie 1297, „Liga Naţiunilor" se pronunţă pentru România, contra Ungurilor. Iar la Martie 1928, se pronunţă pentru Unguri, contra României!

Se pronunţă:

Aceiaşi oameni — Chamberlain şi Briand — reprezentanţi anonimi ai Angliei şi Franţei: reprezentanţi de fapt ai jidanilor.

Această atitudine contrazicătoare a „Ligii Naţiunilor", a produs o revoltă generală şi în alte ţări, şi mai ales, în România, cu tot dreptul, desigur. Dar în ce mă priveşte — şi oricine va reflecta puţin, va fi alături de mine — **sunt încântat!**

Incântat? de ce?... Răspund precis:

Pentru că „Liga Naţiunilor", a rămas pentru totdeauna discreditată şi lipsită de autoritate: prin contrazicerea ei.

Aceasta o constată chiar ziarele străine, precum este, „Echo de Paris", care într'un articol, cu titlul „Bilanţul lamentabil al sesiunii de Martie a „Ligii Naţiunilor", aminteşte vorba Ministrului de externe francez, Briand, despre **„neputinţa congenitală a Ligii Naţiunilor"**, dar o acuza totodată ,de distrugerea ordinei europene, zicând:

„In adevăr, această neputinţă congenitală care se vădeşte îndată ce e vorba de păstrarea păcii... este însoţită de o spăimântătoare aptitudine de a distruge ordinea europeană existând în momentul de faţă".

Constatarea aceasta, exactă, a ziarului francez, cuprinde toată primejdia acestei instituţii, şi caracterul ei, bine lămurit prin definiţia mea: că ea este **„Liga jidanilor contra naţiunilor".** Numai aşa se explică această curioasă contrazicere:

Neputinţă congenitală de păstrare a păcii — şi tot odată, spăimântătoare aptitudine de a distruge ordinea europeană.

Numai puterea ocultă a jidănimei, care tinde să stăpânească lumea, are interes la afirmarea acestor două tendinţi, dovedite, contrazicătoare: **neputinţa** de a păstra pacea şi **aptitudinea** de a distruge ordinea.

In asemenea condiţii:

Desfiinţarea Ligii Naţiunilor, în forma sa actuală — ca Suprastat jidănesc — este o necesitate a păcei şi a ordinei europene.

Această concluzie înlesneşte atitudinea României, faţă de chestia optanţilor unguri, în momentul acesta.

S'a făcut marea greşală dela început, de a se primi arbitrajul, într'o chestie internă, interesând suveranitatea Statului românesc.

Acum în urmă, d. Titulescu a făctu o altă greşală, declarând că primeşte a se prezenta înaintea Tribunalului de arbitraj, din Paris: dacă se respectează cunoscutele trei principii dela Geneva.

Părerea mea, este alta.

Profitând de contrazicerea „Ligei Naţiunilor" — care o discreditează:

România trebue să declare hotărât, că nu se prezintă înaintea Tribunalului de arbitraj din Paris, cu nici o condiţie.

In acelaş timp:

Delegatul României la „Liga Naţiunilor" de la Geneva, să fie retras imediat.

In modul acesta, vom fi scăpat şi de umilinţa nesfârşită, cu optanţii unguri, şi de pacostea Supra-statului jidănesc; al aşa zisei „Liga Naţiunilor": care să rămână cu ei acolo.

In tot cazul:

A creia noi înşine acest Supra-stat jidănesc — prin respectul ce il arătăm, atunci când nu se respectează ea singură — mi se pare că este culmea absurdului.

Iar culmea ruşinei şi neprevederei elementare, ar fi să ne mai supunem hotărârilor ei, atunci când este deplin dovedit: că ele sunt dictate de jidani.

Cuvântul nostru de ordine, trebue să fie acesta:

Jos cu „Liga Naţiunilor"!

A. C. CUZA

„Apărarea Naţională"

Un monument lui Eftimiu Murgu la Bozoviciu

In ziua de 3 Iunie se va desvăli, monumentul lui Eftimie Murgu, la Bozoviciu. Acest monument ridicat marelui luptător naţionalist bănăţean, de origine din comuna Rudaria, este opera unui comitet în frunte cu dl. Iancu Conciatu, deputat de Caraş.

Ridicarea unui monument marelui învăţat şi luptător politic, neînfricoşatului bănăţean, **Eftimie Murgu,** în Almăjul său natal, la Bozovici, trebue să fie expresia vie a bănăţenismului românesc şi integral, demnă de tradiţia noastră mai apropiată.

De aceia socotim, ca e de datoria fiecărui bănăţean să contribue cu obolul său la ridicarea acestui monument. Cine nu are ocazia de a contribui pe liste, îşi poate trimite obolul la adresa: **Banca Almăjului, Bozovici jud. Caraş, pentru fondul „E. Murgu".**

— **„Eliminarea jidanilor** din domeniul culturei — e o problemă de existenţă pentru noi.

Elimenarea din domeniul culturei implică însă: eliminarea din domeniul economiei naţionale, unde cultura îşi are rădăcinile ei." **A. C. Cuza.**

Cuziştii din nordul Franţei

Către Studenţii din „Tineretul L. A. N. C."

Plecaţi din ţara, pentru complectarea studiilor noastre în generoaso Franţă, ochii nostri sunt îndreptaţi spre scumpa noastră Românie şi avem pururi înaintea noastra frământările, grijile şi nevoile ei. Privind-o de aici, în zilele de azi ea e asemenea unei mări agitate, neliniştite şi furtunoase, furtuna fiind stârnită de către partidele politice şi se ştie că certându-se românii între ei, câştigă minorităţile şi îndeosebi jidanii, împreună cu toţi inimicii Tării româneşti.

Studenţimea română ori unde s'ar afla ea — în ţara sau străinătate — are datoria de a lupta alături de L. A. N. C. pentru deşteptarea şi salvarea poporului român.

Conştiienţi fiind de chemarea noastră, studenţimea română din Nordul Franţei s'a grupat în „Asociaţia Studenţilor Români din Nordul Franţei". (Lille) şi ne-am propus, de a informa opinia publică franceză despre adevărata stare de lucruri din România, desminţind ştirile tendenţioase prin cari duşmanii ţării noastre caută din toate puterile lor s-o discrediteze în faţa străinătăţii, de-a organiza expoziţie de artă românească şi în general de a-ne apăra şi servi ţara din tot sufletul şi inima noastra.

Pe lângă fiecare legaţiune sau consulat mai însemnat, România are ataşaţi de presă, dar aceştia îşi îndeplinesc datoria mai mult sau mai puţin constiincios, de aceea datoria noastră nu e numai de a-ne îngriji de studiile noastre, ci îndeosebi a-ne apăra scumpa noastră ţară contra tuturor răuvoitorilor şi defăimătorilor ei, desmintând — după cum am zis mai sus ştirile tendenţioase aduse la adresa ei.

Cu mare bucurie am aflat că studenţimea română se constitue în „Tineretul L. A. N. C." având ca conducător pe apostolul A. C. Cuza, Vă zic fraţi de luptă, să nu descurajaţi, ci continuaţi lupta ce-aţi început în Dec. 1922 pe „TOATE CĂILE" Nu uitaţi că şi alte ţări sunt ce trec prin desechilibrul moral şi economic produs de războiul mondial. Indeosebi fiţi mândri că mişcarea voastră a aflat ecou în sufletul studenţimei naţionaliste din toate ţările creştine, cari azi boicotează jidanii. Deci cutoate că sunteţi urmariţi, pedepsiţi şi închişi. Vă zic încăodată „NU DESCURAJAŢI", căci ziua sfânta va sosi. Răsfoiţi „Istoria lumii" şi Veţi afla că în mai multe epoci diferite popoare au decăzut din toate punctele de vedere. Citez „ANGLIA" care la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea se sbătea în cea mai mare imoralitate şi corupţie, desfrâul şi beţia a cuprins tot poporul, încât

BCU Cluj / Central University Library Cluj

un om de stat englez, lordul Chesterfield scria cu durere „Cei de făcut, nu mai suntem o națiune“, iar sentimentul religios și național putem zice că a pierit cu totul. In acel timp de decadență generală a poporului englez, tot din sânul lui a țâsnit **avântul de regenerare**, atât religios cât și naționalist. Cine credeți că a fost factorul acestui avânt? **Studenții Universității din Oxford,** cari scandalizați de starea lucrurilor din țara lor s'au grupat la anul 1730, sub direcțiunea unui tânar preot anglican de 20 ani cu numele **Wesley** (1703—1791). Ei spre a și ajunge scopul s'au conformat întru toate regulilor de conduită ce s'au propus. Astfel că, prin purtarea lor, prin zelul lor neobosit, au cutreerat toată Anglia, mergând prin orașe și sate și predicând neîncetat deșteptarea au ajuns către sfârșitul vieții lui **Wesley** (1791) după 50 ani de activitate, de numărau în gruparea lor 100.000, iar azi sunt mai multe milioane de membri în această grupare.

Urmările acțiunei lor au fost considerabile. Astfel biserica anglicană s'a ridicat, nivelul moral al societății engleze de asemenea, s'a început a se clădi spitale și îmbunătăți închisorile cu un cuvânt s'a deșteptat din nou simțul caritătii. O urmare și mai importantă a fost că spre sfârșitul secolului al XVIII-lea s'a interzis comerțul cu negri, care a fost prefața desființării sclavagiului.

Deșteptarea sentimentului național și patriotic a fost întrupată în marele om de stat englez **William Pitt** (1708—1778) ajuns prim ministru în 1757. In anii precedesori, Franța a izbutit a pune mâna pe India, Canada și o mulțime de colonii bătând pe Englezi în toate părțile, iar după 4 ani de activitate la anul 1761 când marele Ministru a demisionat Anglia era în posesiunea Indiei, Canadei și aproape a tuturor coloniilor, cucerite dela Francezi.

Iată dar un exemplu din care se vede că numai prin sentimentul național și religios poate scăpa un popor dela peire și de a ajunge a fi stimat de celelalte popoarei.

Voi studenți români grupați în „Tineretul L. A. N. C. urmați cu sfințenie doctrina formulată de apostolul A. C. Cuza și căutați de a imita — din toate puterile voastre — gruparea Studenților din Oxford, cutreerați țara și predicați deșteptarea, căci urmând astfel și voi veți avea o pagină glorioasă în „Istoria Neamului Românesc“ după cum o au Studenții din Oxford în Istoria țării lor.

Luptați deci — contra corupției și imoralității, luptați contra tuturor dușmanilor țării, dar îndeosebi în contra jidanilor deoarece ei sunt în momentul de față, cei mai periculoși inimici ai poporului Român.

N'aveți frică, puneți-vă nădejdea în Dumnezeu și luptați nedescurajând și având pururi înaintea voastră deviza **„Hristos, Regele, Națiunea“.**

Mânzat Ștefan
student în științele comerciale
la Universitatea din Lille
(Franța).

Din Paris

Asociația generală a studenților Români din Franța, în urma violentelor incidente cari au avut loc, întrunindu-se la 7 Martie în adunare generală, a luat act de demisia comitetului și a ales prin aclamații pe anul școlar în curs, noul comitet care este alcătuit precum urmeaza:

Președinte: **Radu Budisteanu.** Vice-Președinte: **Ion Breazu.** Secretar-General: **Gheorghe Paladi.** Secretar: **George Georgescu. Cassier:** Ion Panaitescu. Membri: **Emil Botiș, Florin Manoliu, Erast Tarangul și Gheorghe Lipovan.**

Comitetul a primit mandatul de a reorganiza Asociația în sensul rezoluțiunilor adoptate de adunarea din 7 Martie, pentru ca incidentele întâmplate să nu se mai poată repeta și pentru ca Asociația să devină într'adevăr **un organ reprezentativ al studențimii române și în acelaș timp, un factor demn de a ajuta opera de propaganda națională în capitala Franței.**

In acest scop, comitetul a organizat un ciclu de conferințe asupra României făcute de către personalități din lumea culturală și politică a Franței. Aceste conferințe se țin în fiecare Joi la Sorbonna.

„Există o chestie evreească“

Declarația P. S. S. Episcopul Triteanu în Senat

In ședința de la 23 Martie 1928, a Senatului României, P. S. S. Episcopul Romanului Triteanu, a făcut următoarea declarație, asupra căreia atragem atenția cetitorilor noștri:

„P. S. S. Episcopul Triteanu: Nimeni la noi în țară nu s'a atins de vreun evreu pentru credința lui mozaică.

De ce să ne ascundem și să nu mărturisim cel puțin aici, că există o chestie evreiască. Dacă noi cei bătrâni ne stăpânim, cei tineri nu pot să-și stăpânească totdeauna pornirile lor. Autoritățile nu i-au cruțat, i-au întemnițat și i-au scos afară din cămin.

Cel mai mare antisemit din țara românească, nu este dl. Cuza, ci dl. Horia Carp. Ziarul „Curierul Israelit“, condus de dl. H. Carp, nu face decât să insulte în fiecare număr pe studenți, făcându-i tâlhari, barbari etc.

Eu când copilul meu greșește, îl pedepsesc, dar să vină un străin să mi-l facă zilnic hoț m'ar supăra. Rog pe dl. Carp să nu mai propage ura prin foaia d-sale“.

Cu toată autoritatea sa ca ierarh al Bisericei, P. S. S. Episcopul Triteanu, a făcut un mare serviciu cauzei naționale creștine, prin declarațiile sale în Senat, din cari trei puncte, mai cu deosebire, merită să fie reținute:

Există o chestie evreească.

Jidanii sunt aceia, cari propagă ura, prin foile lor.

Studenții sunt zilnic insultați de jidani.

Acestea sunt adevăruri, binefăcătoare, pentru cari datorim toată recunoștința P. S. S. Episcopului Triteanu, mai ales atunci, când alții atâția, zilnic, savanți și profesori universitari susțin: că nu există o chestie evreească, că noi propagăm ura, că studenții sunt vinovați!

Poporul ales

Cat Solomon, din Cernăuți, a fost arestat pentru excrocherie.

La Marcu Leiba, ferar, strada Cucu au fost găsite lemnele ce se furase din pădurea Popești-Vaslui.

Avram Leibovici, implicat în afacerea fraudelor militare din Slatina a fost pus în urmărire, fiind originar din Iași, unde i-a fost sechestrată averea, făcută prin fraudă, ca toți jidanii.

S. Moscovici, din Salonta-Oradia, lua câte 1000 lei pentru a mijloci să scape de oștire pe feciorii țaranilor, pentru care a fost dovedit și condamnat la 6 luni închisoare.

Solomon Aizicovici, bancher, din str. Ștefan cel Mare a fost condamnat o lună de zile închisoare, pentru că a încercat să încaseze cupoanele unor bonuri dovedite de furat și pentru care a spus că are borderouri fără, însă, a putea face dovadă.

Cronica Severinului

„Jonny spielt auf“. — Corul „Vidu“ dus la școala lui Krenek. — Rezultatul alegerilor de senator. — Leiba Zibal și sfintele Paște. — O hotărâre românească a Consiliului Comunal din Lugoj. — Floriile și ziua aviației.

— Dela redacția noastră din Lugoj —

Spasmul erotic a Iazz-bandului nigro-jidovesc și al dansurilor hetairelor, nepoate ale Salomeei, au cucerit apusul serbându-și apoteoza în „opera“ lui Krenck. Ultima scena a acestei **„dija opere“** bătrânul glob al pământului ni se prezintă în forma unui cal pe care călărește „**Jonny**“ nigro-jidanul, urlând din saxofon, iar în jurul lui întreg ansamblul, toate popoarele apucate de epilepsia cherlestonului. Este un bilanț prezintat lumii întregi de Iuda, în mod sfidător. Iuda eternul depravator, eternul germen de discompunere, eternul burete al putregaiului. Acum când primăvara transformă individul în lumea erotizării, acum își face binecalculatul asalt **„Jonny“** și hidoasa goliciune plătită, Iosefine Backer.

Biserica creștină luptă împotriva acestui nou asalt jidovesc în Apus, care a rânduit postul nu întâmplător, ci fiindcă știa că primăvara omul este mai mult ispitit. Și iată că unde nimenea na'r fi crezut, în Lugoj se rupe dâlma și lasă loc puhoiului...

In Lugojul provincial, cu obiceiuri patriarhale românești, ne pomenim în mijlocul postului că ni se anunță și se ține o **întrunire socială,** un **purim** al corului care poartă puritanul nume al măestrului „Vidu“. Tânărul conducător actual, Filaret Barbu, a vrut cum spune să arete lugojanilor cum se face în Apus. Dar d-sa nu și-a dat seama, că s'a făcut unealta ofenzivei nigro-jidovești.

Nu și-a dat seama că a dărâmat autoritatea rânduelii bisericești, că a folosit pentru această ofenzivă în potriva bisericei, chiar corul bisericei, care nu pentru acest scop i-s'a încredințat.

„Huzd rá Jonny“! Urlă Jonny cu saxofonul tău, că de acuma și picioarele invelite în mătasă vegetală a membrelor corului bisericesc ortodox român „Ion Vidu“, se vor împleti spre mai marea laudă a lui Iuda-Belzebub. Urlă Jonny-leben, bateți tobele și crâmpeele de burlane, să nu se mai audă suspinul lui Cristos care moare pe cruce.

*

In ziua de 24 Martie a. c., au decurs alegerile pentru locul de senator rămas vacant prin moartea regretatului protopop al Lugojului dr. Gh. Popovici. Luptă electorală n'a existat, pentrucă aceste alegeri au fost **pregătite din timp și executate.** Meritele pentru succesul candidatului liberal dl. dr. Cornel Corneanu care a întrunit o însemnată majoritate de voturi, — se cuvin în primul rând administrației județene care a lucrat cu mult tact și pricepere.

Iată și rezultatul: Dl. dr. Cornel Corneanu (liberal): 1251 voturi. Dl. Andrei Ghidiu (nat.-țărănist): 578 voturi și dl. Romul Boldea (averescan): 54 voturi.

*

Sfintele sărbători ale Paștelor sunt din nou aci... Miros de flori, zefir de Primăvară, dangât de clopt, multă jale și sărăcie. Cetele de creștini, semenii mucenicilor cari în schimbul celor 800.000 de vieți au făurit România-Mare — îmbrăcați în modeste haine de sărbătoare se grăbesc spre lăcașul Domnului să aprindă făclia de Paște. Cristos a înviat din morți...

Scriitorul Iancu Luca Caragеale în nuvela sa „O făclie de Paște ne descrie vanitoasa și răzbunătoarea creatură a jidovului LEIBA ZIBAL, care în noaptea învierii a aprins și el o făclie pentru a preface în serum brațul slugii sale, încătușat într'o gaură făcută cu fereștreul în poartă. Leiba Zibal a aprins o... făclie de Paște pentru a omorî un creștin.

Astăzi când sfintele Pasti ale anului 1928, ne-au găsit mai năcăjiți și mai nepăstruiți de liftele spurcate, ca niciodată, — să ne gândim la criminala faptă a lui Leiba Zibal și la soarta victimei lui. Să nu aâteptăm ca urmașii acestui Leiba Zibal să aprindă fiecare câte o făclie în noaptea Invierii lui Isus Hristos, care pentru creștinismul periclitat de liftele jidovești, a fost răstignit je Cruce...

*

In ședința din 3 Aprilie a. c. Consiliul Comunal din Lugoj a pus în discuție închirierea hotelului și restaurantului „Dacia“ care reprezintă proprietatea orașului. S'au prezentat 3 ofertanți: Petru Vladău din Lugoj, Iosif Watz din Timișoara și Revász și Csibész (actualii antreprenori ai „Daciei“) din Lugoj.

După o lungă târguială țigănească a minoritarilor în frunte cu faimosul fiscal, consilierul din delegația permanentă, dr. L. Sebestyén, — „Dacia“ a fost pusă la vot și în baza celor 14 voturi contra 11 (minoritare), a fost închiriată ofertantului Petru Vladău. Consilierii români au fost solidari și stăpâniți de o politică naționalistă integrală și au adus o hotărâre românească. *Dacă în totdeauna ar proceda la fel!...* Și pentru această hotărâre, românii din Lugoj aduc prin ziarul nostru, cele mai sincere mulțumiri Consiliului Comunal.

...In această privință suntem informați că dl. Iosef Watz va declara apel. Par'că suntem și noi de acord dar atunci e bine s'o știe și dl. Primar Harambașa. *In cazul când asupra hotărârei Cosiliului Comunal se va reveni în favoarea d-lui Sebestyén et. lunker et. comp., cei 14 consilieri români prin irevocabila lor demisie vor provoca criză de... consiliu și de Primar.*

*

Duminica Floriilor ziua aviației române. In biserica ortodoxă a avut loc un serviciu divin iar după masă la ora 5 s'a ținut un matineu la teatru înaintea unui select și numeros public. După conferința d-lui Colonel Apostolescu comand. Reg. 42 obuz., care a vrbit despre însemnătatea și necesitatea unei aviații românești, au cântat pe rând: „Filarmonică“, Corul „Vidu“ și Corul „Lyra“. Cu ocazia acestui festival și în urma chetei de pe străzi s'a realizat un venit frumos.

D. Asandi

Aviz pentru abonații ziarului din jud. Severin. Abonații ziarului nostru din Lugoj și din întreg județul Severin sunt rugați a achita abonamentul d-lui Aurel Secoșanu dela Banca „Albina“ din Lugoj, care va elibera și chitanțele legale. „Svastica Banatului“ ne fiind subvenționată de nici o bancă jidănească, sau de vreun partid politic, se susține numai prin abonații ei.

Rugăm

Achitați abonamentul!

Tribuna liberă*)

Stimate D-le Director.

Fiind calomniat de ziarul „Voința Banatului“ și neavând alt ziar românesc în care să răspund calomniatorilor, vă rog să binevoiți a publica în prețiosul d-voastră ziar alăturatul răspuns, în virtutea dreptului de apărare.

Primiți vă rog domnule Director deosebita mea considerațiune.

Adrian Brudariu

Calomniatorii de profesie și Partidul Național

Din ziua în care am înfierat pe samsarii de pământuri în parlament, ziarul Voința Banatului a început campania de calomnii la adresa mea.

Eu fac deosebire între Partidul Național și fituica personală de calomnii a d-lui Sever Bocu. Pentru pedepsirea calomniatorilor m'am adresat parchetului.

Pentru oamenii de bună credință mă simt dator să fac următoarele precizări în legătură cu calomniile din No. 14 din 1 Aprilie a ziarului „Voința Banatului“.

1. N'am fost nici odată reprezentantul baronului Jordis dela care n'am avut nici odată vre-o procură și pe care nici nu-l știu dacă există.

2. Drept consecință: n-am spus nici odată ca să i-se lase 1300 jugh., sau că pentru țărani ajunge 76 jugh., după cum afirmă ziarul Voința Banatalui.

3. N'am cerut nici odată ca să se rezerve pământ pentru schimburi și abuzuri, nici pentru d-l Sever Bocu și nici pentru d-l Senator Pascu.

Din contră am spus d-lui Senator Pascu să nu facă ca d-l Bocu Sever, care a luat pământul țăranilor dela Semlac.

Am spus și în parlament și pretutindeni că schimburile de pământ, în majoritatea lor sunt făcute în dauna țăranilor — căci pe lângă că li se fură pământul, dar li se dă în cel mai fericit caz pământurile cele mai proaste. Este însă o chestiune tot așa de interesantă ca și chestia schimbului de pământ, chestiunea comasărilor dela Beba-Veche și Sân-Nicolaul-Mare.

Cine manipulează cum se manipulează și cu ce preț se fac aceste comasări? Iată ce vor ști în curând Bănățenii.

Ca și 'n atâtea chestiuni de interes obștesc, voi pune fierul roșu pe samsarii de pământuri.

Știu că toți samsarii din toate partidele politice s'au coalizat în contra mea și au ales ca armă calomnia prin cafenele pe care nu le frecventez și prin presă pe care eu n'o prostituez.

Ori cât veți calomnia Domnilor, trecutul și prezentul meu rămâne nepătat.

Dar un om politic care love ște și înfierează, trebue să se aștepte la rându-i să fie lovit chiar mișelește ca la adunarea naționalistă din anul trecut, unde se plănuise de aceiași oameni cari mă calomniază astăzi, asasinarea mea.

Dar aveți cel puțin curajul și cavalerismul de a mă ataca pe față sub semnătură nu sub anonimat și semnăturile unor bieți proletari ai condeiului, pentru care am o adâncă compătimire.

Urechile d-lui Senator Pascu Ioan, a d-lui deputat Bocu Sever și a altori Senatori se văd de-o poștă.

A sosit momentul să se facă și trepanația Partidului Național din Timișoara.

Calomniați Domnilor, ca să se clarifice apele. Eu nu confund Partidul Național, care are atâtea elemente de valoare morală incontestabilă, cu calomniatorii de profesie.

Adrian Brudariu

*) Pentru cele cuprinse la această rubrică redacția nu răspunde.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Metodele de luptă ale partidelor

Reflexii cu prilejul campaniei opoziției

Zi de zi se petrec înaintea ochilor voștri evenimente, cari confirmă aprecierea noastră despre metodele de luptă ale partidelor noastre, fie ele „naționale“ sau „democratice“, cari nu cunosc scrupule în alegerea mijloacelor pentru a câștiga „puterea“, în dispretul sentimentului național și al bunului simț moral.

Mai bine se desprinde acest fapt din întrunirile, cari se țin lanț, de o vreme încoace, și prin care partidele vreau să demonstreze popularitatea lor. Și n-ar fi nimic de zis, dacă aceste *partide* ar acționa numai prin Români și pentru apărarea intereselor ale unei anumite *părți*, clasă socială, de Români! Cum însă în aceste partide pot întra și sunt înregimentați și alte nații decât Românii, atunci ne explicăm foarte ușor, de ce acțiunea partidelor își pierde coloritul pur național, fiind stânjenite de tovărășia elementelor străine de aspirațiile neamului românesc. Este foarte dureros lucru, că partidele românești sunt avizate la sprijinul altor nații streine, în țara proprie cu 14 milioane Români din cele 17 milioane cât numără întreaga populație a României-Mari.

Datorită numai acestor cărdășii am avut tristul prilej să auzim cuvântări în limbi străine rostite de către jidani, ucrainieni, germani, de socialiști și comuniști la marile adunări poporale ale *Partidului Național-Țărănesc*, din Cernăuți, București etc. Amintesc aci doar câteva exemplare: Iacob Pistiner, Ilie Moscovici și Cristescu-plăpumarul, care a manifestat pe străzile Bucureștiului cu ciocanul și secera. Dar nu s'au lăsat mai pe jos nici Românașii noștri. Așa Profesorul Rallea dela Universitatea Iași, care își face un titlu de mândrie anunțând, că aduce salutul aler 30 colegi ai săi, cu care împreună duce lupta împotriva studențimii naționaliste. Dl. D. R. Ioanițescu cere înlăturarea guvernului, care — zice el — are drept emblemă felinarul roșu. V. Madgearu, amenință cu războiul lăuntric dacă n'or fi aduși la putere. Stere — trădătorul, cere dărâmarea temnițelor, iar Moscovici, spune că în România burghezia fură drepturile muncitorimei. Iată dar într'un mănunchiu pe poliaicianii noștri alături de jidani și anarhiști.

La *Partidul Național-Liberal*, cam acelaș lucru, dar sub o altă formă Aici, jidanii nu se manifestă așa pronunțat pe față în activitatea partidului și este firesc să nu fie nevoie de aceasta. In Partidul liberal, care este organizat pe baze economice puternice, fiind acela care a guvernat mai mult țara în ultimele deceni, deci cu mai mare șanză de a-și realiza țelurile, jidanii își fac trebșoarele în taină, cointeresând pe fruntașii vieții politice și economice ai liberalilor în toate întreprinderile lor industriale, comerciale sau financiare, ca astfel să se bucure de protecțiunea guvernului deci a Statului. Această împrejurare îi determină ca — cu toate simțămintele românești ale unor fruntași, luați ca indivizi — să ezite a se manifesta în mod demn, românesc în activitatea lor de guvernământ. Este suficient dacă amintim de disensiunea înscenată la Oradea-Mare.

Partidului Poporului, care enumără printre fruntașii săi, atâția Români de inimă și cultură, îi revine povosul de a fi provocat nașterea unor sperante nelegitime în inima minorităților, prin faimosul pact dela Ciucea, din cauza căruia, la alegerile din 1926, am avut manifestațiile antipatriotice ale Ungurilor cu steaguri și cântece unguresti. Aceasta nu doar din sinceritate, ci pentru a câștiga sufragiile, voturile acestora în alegeri, deci pentru interese pur electorale.

Partidul Național al dlui N. Iorga, profesează idei progresive, democratice, umanitare, combătând din răsputeri mișcarea de trezire națională a studențimii, azi când pericolul jidovesc este așa de pronuntat. Și când ne gândim că acelaș Nicolae Iorga, mai înainte cu câțiva ani, milita alături de Dl. Profesor A. C. Cuza, pentru triumful ideii naționaliste-crestine, în România veche, când pericolul jidovesc era mult mai neînsemnat. Dl. N. Iorga, în timpul liber din călătoria ce întreprinde prin țările Apusului, dă intervievuri ziariștilor dela gazetele străine din țara noastră, prin cari face declarații de dragoste minorităților și așteaptă să crească generația educată de el, spre a salva Țara.

Concluzia: Toate partidele — datorită compoziției lor eterogene — în acțiunea și opera lor nu se manifestă în spirit adevărat național, sacrifică interesele poporului român, de dragul miraculoasei *„puteri“* spre a satisface interesele câtorva partizani, și a pune la adăpost partidul și partizanii de mizeriile perioadei de opoziție.

Remediul: Schimbarea acestor metode, îndepărtând în prima linie jidanii și celelalte minorități din partidele lor, lăsându-i pe aceștia să lupte independent pe cont propriu. In al doilea rând și ca o rezultantă a celor de mai sus, se impune schimbarea programului prin acceptarea doctrinei naționaliste integrale, care stă la baza programului „Ligii Apărării Naționale Crestine“, pentru a așeza — cu un ceas mai de vreme — poporul român autohton în drepturile sale firești, în raport cu situația numerică și cu importanța misiunei istorice în acest Orient.

L. A. N. C. nu s'a creiat cu scopul vădit de a guverna cu orice preț. Ea este fericită să vadă realizate țelurile ei și de alte organizații; rezervându-se la rolul de apărare și conservare a nației românești.

Datoare este însă a realiza singură aceste postulate de interes vital, când vede că partidele ignorează aceste postulate, căzând pradă ideilor umanitare și democratice rău înțelese și în loc să contribue la zăgăzuirea năvălirii jidovilor și reducerea lor în toate domeniile vieții publice, îi vor încuraja în acțiunea lor ocultă și destructivă, îndepărtându-se astfel dela deviza România a Românilor!

Nică Popescu.

Calvarul

O! Isuse cel Sfânt și Drept
Cum rabzi ducându-ți crucea'n piept?
Și sui Golgota cu amarul,
Făcându-ți resignat calvarul.

Cum duci pe cap cununi de spini,
In loc de flori frumoase, crini!
Cum rabzi bătăi cu palmele
Și răstigniri cu cuiele.

Te duci tu singur la pierzare;
Tu beai silit oțet cu fiere,
Ești mielul cel-ce nu-și deschide
A sa gură ș'apoi se prinde.

Ești mielul celce a fost junghiat,
Răscumpărând popor ingrat,
Ce-Ți face azi Ție calvarul,
Dându-Ți să guști tot amarul.

Ești dulcele meu prototip,
Purtându-Ți al tău seamăn, chip.
Și razele-Ți le port în piept,
Știindu-Te prea bun și drept.

Și eu acum îl sui calvarul
Și rabd eroic tot amarul,
Căci fi-va plată sus, va fi
Ba chiar și cât timp vom trăi.

Gh. Caba înv.

Problema națională și teroarea sârbească

Fiind un cetitor pasionat al gazetelor noastre românești, obicinuesc să cetesc regulat și gazeta „Svastica Banatului“.

In această gazetă, — care se ocupă foarte mult de cauzele naționale și interesele noastre românești, — am cetit în No. 14 din 1 Aprilie a. c. un articol intitulat „**Teroarea sârbească în Banatul robit**“ din care aflând de acțiunea șovinistă și neomenoasă a Sârbilor, pornită contra fraților noștri români — pe cari soartea vitregă i-a lăsat în Banatul robit — cu scopul de a-i desnaționaliza, am rămas profund indignat și îndurerat, cu atât mai mult când mă gândesc că și subsemnatul am avut fericirea să gust mierea teroarei sârbești pe timpul ocupației Banatului, de către armatele sârbești, când pentru atitudinea mea românească, precum și pentru nevinovatul fapt, cu ocazia unei petreceri în cerc prietenesc, în localul restaurantului din comuna mea Banloc, m'am permis se intonez cântecul eroului nostru național Avram Iancu, fiind acompaniat de toți prietenii, fruntași români din comună, în a căror societate eram: fapt în urma căruia am fost ridicați cu toții de către ofițerul și soldații sârbi, unde după ce ne-au închis mai întâi ne-au cinstit cu câte 25, cari ne-au rămas ca suvenire asupra civilizației sârbești.

De atunci până la retragerea lor din Banatul românesc, încontinu am fost terorizat și deținut, ba ce e mai barbar și neomenos este faptul, când într'o Sâmbătă seara mergând la biserică să ascult vecernia, mă pomenesc că sunt chemat afară din biserică de un soldat sârb și escortat până la casarma jandarmilor, unde m'au închis într'o cocină de porci, împreună cu învățătorul Petru Borcan, înv. Traian Cherla, precum și cu alți fruntași români și anume: Iovan Forga, Petru Mengher, Alexandru Lighezan, Nicolae Forga, Nicolae Toța, Andreiu Viteleriu, Simion Petriș, etc., ținându-ne arestați mai multe zile, acuzându-ne că facem propagandă în rândul tineretului român, de a trece linia demarcațională de pe atunci și a se înrola în armata română pentru a elibera Banatul de sârbi și câte și mai câte acuzațiuni de caracter politic și de rebeliune contra armatei sârbești.

Revenind deci la cazul cetit în articolul amintit, cu privire la teroarea ce se exercită de către statul jugoslav asupra fraților noștri existenți în țara lor, subsemnatul m'am gândit la o problemă, permitându-mi de a o da publicității, pentru ca opinia noastră publică românească să judece dacă și statul român ar avea sau nu dreptul să întreprindă o acțiune în următoarea direcție:

Dacă autoritățile sârbești din Banatul jugo-slav, își permit și se cred în drept au început o acțiune pentru sârbizarea românilor neaosi, cari se găsesc sub dominațiunea lor, motivând că acești români sunt de origine slavă, dar romanizați, (motiv lipsit de ori ce temeiu, căci acești români nici când nu au fost slavi) și ca atare susțin că au datoria patriotică de a trezi pe acești români la conștiința originei lor slave, atuncia într'un asemenea caz, statul român ar avea un drept incontestabil și sfânt de a nizui într'acolo ca, pe acei români, cari astăzi locuesc în țara mamă, dar desnaționalizați într'adevăr, datorită eparhiilor sârbești și a diferitelor sisteme de prigonire și falsificări de statistici de pe vremuri, ca, **acești români să fie treziți la conștiința originei lor, care le este incontestabil românească, ceeace foarte mulți o recunosc și ei înșuși.**

Deci, pentru ca opinia publică să fie lămurită despre cele ce se amintesc, îmi permit să arăt că exemplu:

Există la frontiera jugo-slavă o comună **Soca, a cărei locuitori sunt considerați de toată lumea de sârbi, fapt ce nu corespunde adevărului căci, majoritatea acestor locuitori sunt de origine incontestabilă ROMÂNEASCĂ**, ceeace se confirmă și deacolo că toți au nume perfect românești și pe lângă aceia aproape toți cunosc limba română, însă datorită eparhiei sârbești s'au desnaționalizat, **sârbizându-se**, acești români au avut și au și de prezent o singură biserică, care e sârbească, și avându-se în vedere că e tot aceiași religie ortodoxă, au cercetat și cercetează biserica, botezându-se împreună cu sârbii, fapt ce a contribuit la sârbizarea lor.

Spre a dovedi ca acești locuitori sunt români sârbizați ne permitem a înșira vreo câteva nume pe care le poartă și anume: familia Albu, Căruntu, Ardelean, Moldovan, Bârzac, Negru, Ploscariu, Țăranu, Iordache, Obișianu, Șovaru, Comloșan, Bredicianu, Mihuți, Radovanu, Drăgoi, Sporea, Dumitrescu, Nicolescu și foarte mulți alții a căror nume ne scapă.

E interesant de amintit, că cu ocasia recensemântului populației făcut în primăvara anului precedent, acești români au fost trecuți pe buletinele recensemântului de naționalitate și origine **etnică ca sârbi**, de către notarul agent recensor. Prinzând de veste dl. pretor al plasei, — un bun român, — s'a deplasat în comună, dând ordine de corectare a buletinelor în modul recerut, ca cel puțin în statistica țării să figureze conform originei lor etnice dacă de altfel figurează ca sârbi.

Țin se accentuez că asemenea cazuri de sârbizare a românilor sunt mai multe în țara noastră, în special în comunele locuite de români și sârbi unde au și au avut biserică comună cu sârbii, cum de ex. în comuna de mai sus și în comunele Mănăstire și Gad, unde găsim familii românești sârbizate ca familia Moșescu ect. cari s'au sârbizat cu desăvârșire.

Prin urmare, de și avem drepturi încontestabile asupra acestor români desnaționalizați, nimeni nu se gândește de a întreprinde o acțiune în această direcție, luptând cu scopul de a-i scoate din ghiarele desnaționalizării.

Credem că am avea o datorie patriotică din punct de vedere național și aceasta datorie ni se impune cu atât mai mult, că, acesi români desnaționalizați azi se găsesc în țara mamă și ca atare trebue să-i trezim la conștiința originei lor românești, ca se revină la școala și biserica lor românească și întrucât acești români găsindu-se situați în comunele de pe frontiera iugoslavă, prin aceasta am întări elementul românesc la hotarele țării.

O asemenea luptă credem că nu va întâmpina mari resistențe, cări după cum se constată acesti români desnaționalizați își cunosc aproape toți originea și limba maternă, ceeace denotă că desnaționalizarea nu s'a produs în înregime.

Banloc, la 6 Aprilie 1928.

Alexandru Drăghici.

La cele de mai sus adaug, că locuitorii comunei Lucareț (plasa Recaș), cari astăzi se dau de sârbi, în totalitatea lor sunt **români** sârbizați. In anul 1864, aceasta comună a fost curat românească. Atunci a venit în comună un călugăr sârb, care — sprijinit de autoritățile maghiare, — a pornit la desnaționalizarea românilor, ceeace s'a și produs în scurt timp. Ar fi pierit și românii din Herneacova, dacă nu ar fi fost apărați de preotul român de pe acele vremuri.

Rugăm pe preoții și învățătorii noștri, ca să ne comunice și alte date, pentru a forma un tablou precis asupra pericolului panslav.

Vaticanul

și credincioșii săi

„Vaticanul“, cum se numește în vorbirea curentă, administrația Bisericei Catolice, universale — după Palatul în care locuește Papa, la Roma — a ajuns la situația lui Saturn, din poveste: mâncându-și copii!

Fiind înrâurit de jidani — cum am dovedit altă dată, arătând că s'au strecurat în organizația Bisericei Catolice — Vaticanul, a pornit o campanie împotriva „antisemiților“ naționaliști, cari înțeleg să-și apere neamul și religia lor: alungându-i din Biserică!

Conflictul dintre Biserica creștină Catolică și creștinii naționaliști din Franța, precum sunt acei dela „Action Française, a provocat acum în urmă, următoarea măsură:

Paris. 29 (Rador). — Arhiepiscopul Parisului a adresat o ordonanță preoților din diecesa-sa luând severe hotărâri împotriva partizanilor grupării „Action Française“ în ce privește asistența bisericii la cununii, înmormântări, împărtășiri și la atitudinea preoților față de diferitele societăți afiliate acestei grupări.

*

Lupta aceasta a Vaticanului jidănit — o spunem cu sinceră durere — este sigur că va continua: până când Biserica Catolică va reveni la afirmarea caracterului ei creștin, în spiritul adevărat al „Mântuitorului“: cum a fost altă dată.

Iar „Bisericile Naționale“, românești să ia pildă de ceeace se întâmplă: când nu se respectează interesele naționale, ale credincioșilor, fără de cari mai la urmă, nu există „Biserică“.

„Apărarea Națională“

Asociația artelor frumoase din Timișoara. La Politechnică s'a adunat elita românească timișoreană pentru a înființa „Asociația artelor frumoase“, la învitarea dlor: V. Vâlcoviciu, Rectorul Școalei Politechnice, Prof. univ. Dr. I. D. Ștefănescu și Ing. Cornel Liuba, director la Școala de Arte și Meserii din Timișoara. S'a hotărât deschiderea cursurilor în cel mai apropriat timp și s'au aprobat statutele prezentate. Au ales de președinte pe: dl. V. Vâlcoviciu, vicepreședinte: dl. Dr. I. D. Ștefănescu, prof. univ.; director: Ing. Cornel Liuba, arhitect-pictor. Consiliul technic artistic se compune din domnii: Artur Verona pictor București, Aurel Pop, pictor Satu-Mare, O. Suhanek, pictor. Consiliul financiar și administrativ se compune din dnii: General Prodan, Colonel Bardescu, Dr. Coste, Dr. Georgeviciu, E. Grădinaru, Col. Carlaunțu, Dr. A. Bogdan, Dr. P. Cioban, Comșa, Ing. P. Manciu, Dr. Țiucra, Dr. A. Cosma sen., Dr. Cosma iun., Dr. A. Imbroane, General Vițișoreanu, Ing. Mardan, Dr. N. Imbroane, Ing. I. Cucu, Ing. Faur. etc., etc. Dl. Ing. C. Liuba, directorul acestei școli, va fi sprijinit de următorii domnii profesori: Pictorul Ionescu, pictorul Szuhanek, sculptorul Gallasz, prof. Dr. Stefănescu, A. Pop și A. Verona.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Scandalul Diel

sau corb la corb nu scoate ochii

Cetind în No. 6, din 10/II 1928, al renumitei reviste „Münchner Medizinische Wochenschrift“ un răspuns dat la o întrebare, — se vine în minte cazul doctorului Diel şi presupunem, că numita revistă, lui îi răspunde: Iată de ce e vorba:

Dl. I. Schiedermair, consilier la Curtea de Casaţie din München, răspunde la întrebarea: **Cum se califică din punct de vedere penal, lăsarea de corpuri străine (tampoane) în cavitatea abdominală (în burtă) după operaţiuni abdominale. — adecă, poate fi acuzat medicul operator de leziuni corporale prin neglijenţă?**

La aceasta întrebare, consilierul dela Curtea de Casaţie din München spune: **Dacă bolnavul a suferit atunci poate fi vorba de leziuni corporale prin neglijenţa. Dacă bolnavul moare, atunci se poate vorbi de omor prin neglijenţă... Dacă, conform celor spuse, există o leziune corporală prin neglijenţa, atunci pentru medic totdeauna rezultă cazul mai grav, anume prin leziunea datoriei profesionale (art. 230 2 St. G. B.) ce se urmăreşte din oficiu şi fără cererea lezatului. Ca pedeapsă se dă 3 ani închisoare. Omorul prin neglijenţă este judecat mai grav, dacă se datoreşte prin leziunea datoriei profesionale (art. 222, 2. St. G. B.) Pedeapsa este până la 5 ani închisoare.**

Iată ce voim a arăta celora, cari se interesează de aceasta chestiune.

In ziua de 20 Nov. 1926, Dr. Diel şi jidanul Dr. Bauer, au operat pe doamna doctorului Buteanu şi i-au uitat un tampon mare în burta, fapt care i-a produs enorme dureri şi era să-i provoace moartea, dacă nu ar fi recurs la ajutorul profesorului Iacobovîciu din Cluj, care i-a scos tamponul. D-na Székely, care s'a sinucis a fost şi ea operată de aceşti domni şi a trebuit să se supună la Budapesta unei noui operaţiuni, căci altcum s'ar fi curăţat de pe bune. Sinuciderea a fost urmarea boalei de nervi, care i s'a agravat prin suferinţele cauzate de numiţii doi medici.

In ziua de 20 Dec. s'a desbătut în faţa Tribunalului din Timişoara, acest interesant proces. Dr. Diel a avut ca expert din partea sa pe profesorul Grigoriu din Cluj, care nu a venit gratis la Timişoara. Dr. Grigoriu a declarat, că Dr. Diel nu poate fi făcut respurzător pentru tamponul uitat în abdomenul doamnei Dr. Buteanu. Ba a mers mai deporte: a publicat în „Clujul Medical“ No. 1 din 1928, un lung articol în care cere ca corpul medical să apere pe cei doi medici din Timişoara.

Miraţi de purtarea profesorului Grigoriu, ne-am interesat mai de aproape de dânsul şi am aflat: **Dr. Cristea Grigoriu a fost numit profesor universitar, — fără concurs, — de „Consiliul Dirigent“ deci postul nu şi-l ocupă în baza meritelor sale ştiinţifice, ci prin simpla împrejurare, că „Consiliului Dirigent“ i a plăcut de mutra lui. Atât.** Dl. profesor Grigoriu este şi proprietarul hotelului „Astoria“ din Cluj, plus mai are şi un mic comerţ cu zarzavaturi, deci: profesor universitar, ginecolog, hotelier şi zarzavagiu.

Ce nostime ne par aceste întreprinderi ale dlui Grigoriu, când în „Medicina Legală“ a profesorului Mina Minovici din Bucureşti cetim, că medicului practician îi este încompatibil de a face comerţ.

Toate ca toate, da cum vine un profesor ginecolog să apere potlogăriile lui Diel şi ale jidanului Bauer?

Am aflat şi aceasta: **Corb la corb nu scoate ochii!**

In ziua de **25 Iunie 1926, profesorul Grigoriu a operat pe doamna HORTENSIA TODEA**, (soţia preotului Nicolae Todea, din Balşa, jud. Hunedoara) mama alor 4 copii, în etate de 46 ani. Operaţia a fost grea. Pacienta a rămas în clinică până **la 2 August**, când a fost transferată la clinica chirurgică, cu febră mare şi o boală nouă de rinichi. Rana a fost deschisă încă în 7-a săptămână după operaţie.

In ziua **de 10 August doctorul Lupan, care făcea pansamentul bolnaevelor, dă de un corp străin în rană d-nei Todea. Trage de el şi iacă că iasă la lumină UN TAMPON DE TIFON (GAZE) DE MĂRIMEA UNEI BATISTE BĂRBĂTEŞTI, plin de puroiu şi sânge, răspândind-o pestilenţială putoare de stârv.**

ZARZAVAGIUL-HOTELIER, APĂRĂTORUL LUI DIEL A UITAT TAMPONUL IN BURTA DOAMNEI TODEA. In consecinţă, dl. Grigoriu, nu are dreptul de a apăra pe unul care s'a făcut vinovat de ceva ce a comis şi dânsul. **Dl. Grigoriu s'a făcut vinovot, în ziua de 25 Iunie 1926, de leziune corporală prin neglijenţă, asupra doamnei Todea DECI NU POATE FIGURA CA AUTORITATE NEUTRĂ IN PROCESUL DIEL.** (Nu mai vorbim de suma ce o a încasat pentru aceasta).

Textul de faţă să nu fie interpretot, de un atac contra universităţilor româneşti. El serveşte numai pentru a aduce lumină într-o chestiune ruşinoasă: scandalul Diel.

Un mare succes al „cuzismului“

Am înregistrat în coloanele gazetei noastre marea greşală ce s'a comis de către Vaticanul din Roma, prin înfiinţarea societăţii „Amicii lui Israel“, în Roma, care a căutat să jidovească complect întreaga biserică catolică.

Faţă de pericolul arătat, toţi „cuziştii“ din Europa s'au solidarizat exercitând o serioasă presiune morală asupra Vativanului: Toate gazetele „cuziste“ au arătat pericolul şi toate acestea gazete, au cerut imediata lui înlăturare.

Fiind vorba de prestigiul credinţei creştine şi neamul românesc, ortodox, reprezentat prin dl. prof. A. C. Cuza, şi-a spus cuvântul cinstit şi creştinesc, cerând desfiinţarea organizaţiei satanice, numită: „Amicii lui Israel“.

Vaticanul asaltat de numeroasele cereri ale creştinilor, a rost constrâns să repare enorma greşală ce a făcut: a desfiinţat pe „Amicii lui Israel“. Iată textul telegramei publicate de gazetele din străinătate:

„Roma 7. (Rador) Azi s'a publicat un decret al Sfântului Scaun Papal, prin care se DESFIINŢEAZĂ ASOCIAŢIA „AMICII LUI ISRAEL“. La aceasta asociaţie au aderat câtiva episcopi şi cardinali, precum şi numeroşi preoţi“.

NE BUCURĂM DE SUCCESUL „CUZISMULUI“ şi constatăm, că Papa din Roma a reparat o greşală, *deci infalibilitatea lui nu poate fi obiectul unei discuţiuni serioase.*

Am dori, că şi clerul românesc, ţinând seama de textul „apostolului“ ce se ceteşte în Dumineca Paştilor, să se lapede de jidanii, cari la noi au făcut din partidele politice, un fel de societăţi de felul „Amicii lui Israel“ şi avem convingerea, că prin „cuzism“ se va realiza acest lucru.

XOX

Cercurile culturale învăţătoreşti pentru ridicarea poporului

Şcoala primară înzestrează pe copiii tineri cu cunostinţe frumoase, dar pentruca acele cunostinţe de bază, să poată să-şi ajungă scopul pe care îl urmăreşte şcoala, trebue înarmate şi ajutate din când în când şi cu alte cunostinţe, cari ţintesc spre luminarea poporului şi la sate. Spre scopul acesta s'au înfiinţat: **cercurile culturale şi la sate.**

Cercurile culturale stau sub îngrijirea Casei Şcoalelor, care se interesează de progresul în cultură, atât la oraşe cât şi la sate. Tinerii, cari sunt însărcinaţi cu progresul în cultură şi la sate, sunt învăţătorii cu concursul preoţilor şi al altor intelectuali dela sate, cari au şi ei tragere de inimă şi dragoste de carte.

In judeţul Severin, între alte multe cercuri culturale, s'a înfiinţat şi Cercul cultural învăţătoresc, numit „al Hodoşului“, căruia aparţin comunele: Hodoş, Jabăr, Boldur, Ştefăneşti, Darva, Petroasa-Mare şi Visag. Comuna Herendeşti încă a aparţinut acestui cerc, dar a fost alăturată altui cerc cultural dela 1926, deci până la acest an, am să amintesc şi despre activitatea depusă şi în această comună. Cercul cultural învăţătoresc al Hodoşului“, s'a înfiinţat în toamna anului 1923 şi se compune din învăţătorii şcoalelor din comunele amintite. Cu conducerea acestui cerc cultural — prin ordinul No. 32—1923 al Revizoratului şcolar — am fost denumit subsemnatul, în calitate de preşedinte.

In aceasta calitate, fie-mi permis a aduce onoraţilor cetitori la cunoştinţă, activitatea culturală, care să face în acest cerc, căreia îi va premerge: scopul urmărit de cercurile culturale.

In ţinuturile româneşti dincoace de Carpaţi, până la alipirea cu vechiul regat la anul 1918, 1 Decemvrie, încă s'a purtat grije de înaintarea în cultură a poporului; prin „Asociaţiunea pt. cultura poporului român“ şi prin preoţii dar îndeosebi: prin învăţătorii dela sate şi oraşe întruniţi în reuniuni.

1. Asociaţiunea, prin despărţămintele sale din diferitele părţi, îşi ţinea adunările sale în câte o localitate mai marcantă, unde se vorbea despre activitatea asociaţiunei, ţinându-se vorbiri din partea unor membri de prin comitete despre diferite trebuinţe economice, industriale, comerciale şi culturale, spre propăşirea şi înaintarea poporului. Vorbirile politice, erau urmărite: 1. de coade de topor, 2. de jandarmii regimului de pe atunci, — ca şi în zilele de astăzi. Cele mai împozante întruniri de progres cultura, erau însă: adunările învăţătoreşti în vechile lor reuniuni.

Aici alerga toată suflarea românească pentru a se „adăpa de cultură şi de mulţumire sufletească.“ Acestea erau adevăratele sărbări culturale şi naţionale.

Durere că acestea s'au sistat. Atât adunările Asociaţiunei (Astrei), cât şi a-le Reuniunilor învăţătoreşti, erau prea puţine, fiindcă se ţineau numai câte odată într'un an şi numai în anumite localităţi. In unele comune mai ferite de centre, nu se ţineau adunări culturale, decât producţiuni şcolare împreunate cu conferinţe locale ţinute sau de preot sau de învăţător.

Pentruca cultura să poată pătrunde în toate cătunele şi toate satele, — fie cât de îndepărtate, — s'a luat astăzi în „România Mare“ măsuri, ca: cercurile culturale înfiinţate de fie iertatul Ministru Haret, să fie obligătoare pentru toţi învăţătorii, ţinându-se adunările lor în fiecare an şi în fiecare comună, cu scop de a cultiva poporul după trebuinţele sale.

Vasile Cărpinişanu
institutor
preşed. L. A. N. C., Lugoj.

(Continuare în No. viitor.)

ECONOMICE

Creşteţi vaci pentru lapte

S'a neglijat una din cele mai rentabile ramuri a agriculturii, creşterea vitelor pentru lapte şi carne şi îmbunătăţirea raselor româneşti, în acest scop.

Ca să se poată face creşterea şi îmbunătăţirea unei rase, într'o ţară sau într'o regiune, este necesar ca populaţia de acolo să aibă dragoste de acea fasă şi să dea sprijinul crescătorilor.

Cum se poate face îmbunătăţirea raselor de lapte, atâta timp când populaţia nu consumă lapte?

Laptele, care este alimentul cel mai hrănitor, nu se consumă de cât foarte puţin la sate. Iar în multe oraşe nu poţi găsi un pahar cu lapte, de cât la restaurante sau cofetării.

Se consumă însă ceai şi cafea. Sunt oraşe şi chiar sate cari au cafenele şi ceainării, dar nu au o lăptărie.

Acum 20 de ani, se întemeiase o propagandă culturală la sate, cu şezători şi citirea ziarelor, cărţilor, conferinţe, etc. Se propusese ca să se vânză ceai şi cafea, pentru a lupta contra alcoolismului.

Această propagandă era greşită, pentru situaţia economică a ţării noastre.

Se admite cafeaua după masă şi pentru fumători. Dar ce aliment poate să fie cafeaua, când cineva ia dimineaţa, în loc de lapte sau de o altă hrană?

Tot asemenea un castron de ceai, cu o bucăţică de zahăr, nu poate fi o hrană.

Atât cafeaua cât şi ceaiul cuprind anumite toxine (otrăvuri), cari aduc turburări corpului şi mai cu seamă nervilor.

Un pahar de ceai cu rom, cu lămâie şi cu zahăr, costă mai scump ca un pahar de lapte.

Laptele la oraşe se poate aduce dela distanţe mari, cu trenul, cu taxe reduse; mai cu seamă când se poate garanta de crescători transporturi zilnice şi bine organizate.

Obiceiul ceiaului şi cafelei, ni s'a adus în ţara noastră de către străini, cari erau obişnuiţi cu situaţia ţărilor lor. Dar prin aceasta s'a dat o lovitură crescătorilor de vite.

Era iarăş o propagandă greşită, când acuma câţiva ani se propunea cultura soiei şi obişnuirea ţăranului nostru cu laptele de soia.

Această întroducere nu s'a făcut şi din spiritul specific ţăranului român, care întotdeauna se uită cu coada ochiului şi zâmbeşte, când i se propune ceva, ce nu se potriveşte obiceiului lui şi al pământului, moştenit şi determinat de toate împrejurările laolaltă.

După datele statistice se importă pe fiecare an în România cafea şi ceai, de sute de milioane de lei.

Cu această sumă, ce se aruncă peste graniţă, s'ar putea încuraja creşterea vitelor de lapte.

Să ne desvăţăm de obiceiurile străine, să bem dimineaţa paharul de lapte şi să încurajăm creşterea vitelor de lapte.

Gheorghe Voiculescu
Inginer agronom inspector.

Surorile

Sus pe-o creangă subţirică
In frunzişul înverzit
Văd o mândră păsărică
Cu cioc galbăn aurit

Ciripeşte drăgostoasă,
Glasu-i dulce, fermecat
Desmerdată, amoroasă
Cântă dorul ne'ncetat

— Pasere nevinovată
Ce cânţi azi aşa duios?
Lasă-ţi firea desmerdată
Şi cântecul amoros!

— Pentru cântecul tău dulce,
Şi frumoasă vocea ta
In sclăvie vei ajunge
Lasă-te, nu mai cânta!

— Paserică 'ndrăgostită
Fi cuminte, nu cânta!
Sus pe creanga înverzită
Tine-ţi trează inima!

In grădina înflorită
Leagăn scump de amintiri
Văd o mândră floricică
Ocolită'n trandafiri

Soarele când asfinţeşte
O adoarme'n desmerdări
Cine-o: vede, se opreşte
Şi-o miroasă'n sărutări

— Floricică, mândră floare
Cu nectarul fermecat
Lasă-ţi firea zimbitoare
Şi mirosul parfumat!

— Cin' te vede, te alege
Te fură dintre surori,
Fără milă te culege
Şi te rupe, ca să mori!

— Floricică 'ndrăgostită
Fi cuminte la miros
Floarea ruptă şi pălită
N'are preţ, s'aruncă jos!

Pe potică, colo'n vale
La izvorul de sub fag
Imi esi fetiţa'n cale
Eu mă uit la ea cu drag.

In cămeşă cu altiţă
Cu miros de rosmarin
Are farmec la gurită
Tine raiu 'ntreg în sin.

Are ochi furaşi din stele
Şi un zîmbet îngeresc
Poartă salbă de mărgele
Cu fir mândru românesc.

— Tu fetiţă, mândră fată,
Fi cuminte, nu zîmbi!
Păsărică întristată
Cântă jalnic... nu glumi!

— Tu fetiţă 'ndrăgostită
Fi cuminte, la iubit!
Floarea ruptă, vestejită
Plânge jalnic... s'a pălit!

SORIN.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timişoara.

Nr. 2508—1927.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Subsemnatul portărel aduc la cunoştinţă publică, că în urma decizului cu No. G. 20265—1927 al Judecătoriei Urbană Timişoara, în favorul lui Alexandru Nagy reprezentat prin Dr. Pompiliu Ciobanu avocat în Timişoara, pentru suma de 2441 lei rest capital înterese de 5% dela 2/XI—1925, după cap. 3000 lei şi spese în 623 lei, deja stabilite şi cele ce se vor mai stabili, se fixează termen pentru efectuarea licitaţiunei pe ziua de 25 Aprilie 1928, ora 10 a. m. în Timişoara II, Colonia Muncitorilor Nr. 144 pe când şi unde se vor vinde prin licitaţie obiectele secvestrate şi anume: Mobilele de casă, în valoare de 6.100 lei.

Timişoara, la 10 Martie 1928.

C. Herescu
portărel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Informațiuni

SĂRBĂTORI FERICITE DORIM TUTUROR ABONAȚILOR ȘI PRIETENILOR NOȘTRI. REDACȚIA.

Ordinea serviciilor divine din săptămâna patimilor și ziua învierii Domnului din anul 1928. Pentru bisericile ort.-rom. din orașul Timișoara se stabilește următoarea ordine de servicii divine în săptămâna patimilor și serbătorile învierei. I. JOI, 12 Aprilie 1928: la ora 7 dimineața: Utrenie și Mărturisire. La ora 10 dimineața: Liturgia S. M. Vasilie cu sfințirea Paștilor. La ora 19 (7 seara): Denie cu cetirea celor 12 Evangelii. II. VINERI, 13 Aprilie 1928: La ora 10 a. m.: ceasurile împărătești. La ora 15 p. m.: Vecernia, punerea în mormânt a Mântuitorului nostru Isus Hristos. (Domnul General Comandant al Diviziei va binevoi a pune la dispoziție pentru toate bisericile ort. române câte o gardă de onoare pentru păzirea mormântului.) La ora 19 (7 seara): Plângerii Maicii Domnului. III. SÂMBĂTĂ, 14 Aprilie 1928: La ora 2 dimineața: Prohodul Mântuitorului nostri Isus Hristos și înmormântarea Domnului. La ora 10 a. m.: Vecernia și Liturgia S. M. Vasile. IV. DUMINECĂ 15 Aprilie 1928: La ora 3 și jum.: Invierea Domnului făcută cu mare asistență militară. La ora 9 a. m.: Sfânta liturgie. La ora 15 (3 p. m.: Vecernie. V. LUNI, 16 Aprilie 1928: La ora 6 dimineața: Utrenia și împărțirea florilor. La ora 10 a. m.: Sfânta liturgie și eșirea cu Litia. La ora 15 (3 p. m.): Vecernie. VI. MARȚI, 17 Aprilie 1928: La ora 6 și jum. Utrenia. La ora 10 a. m.: Sfânta Liturgie. — Timișoara, la 4 Aprilie 1928. **Dr. P. Țiucra**, protopop.

Conferință. Dl. prof. Dr. I. D. Stefănescu a ținut în ziua de 3 l. c. o conferință, la Școala Politechnică, despre: „Principii decorative în pictură“. Admirabila conferință a profesorului dela Sorbona din Paris, a durat 1½ oră și a fost ascultată cu mult interes de publicul românesc, care sa prezentat în număr frumos la aceasta conferință. Conferențiarul a afirmat, că avem mulți „artiști“ și conferențiari, cari vorbesc despre artă, atunci când habar nu au de ea. Arată, că pictura decorativă este în strânsă și indisolubilă legătură cu arhitectura, întregindu-se reciproc. Pictură decorativă, fără arhitectură nu există. D-lui prof. Stefănescu i s'a făcut o caldă manifestație de simpatie.

Comitetul Asociației Române pentru propaganda aviației, filiala Timișoara, desfășoară o activitate întensă pentru strângerea fondului necesar construcției avionului „Timișoara“. Ar fi de dorit ca nici un român să nu lipsească de pe lista membrilor acestei asociațiuni; dându-și fiecare obolul său pentru consolidarea și asigurarea existenței neamului românesc.

D-na Grozăvescu boicotată de artiștii vienezi. Văduva tenorului Grozăvescu a încercat să se angajeze ca artistă, la o mare întreprindere de reviste din Viena. Ceilalți artiști ai teatrului respectiv au înaintat însă o declarație Uniunii artiștilor de scenă din Viena, că refuză cu hotărîre să mai apară pe scenă, dacă fosta d-nă Grozăvescu va fi angajată. Admirăm gestul creștinesc al artiștilor vienezi, cari înțăleg să boicoteze pe criminala jidancă, care a stins din viața pe celebrul bănățean: Traian Grozăvescu, mândria operei din Viena.

Schite

Iubire de frate

(Icoane circaziene)

de **Ixculi**

In prăpastia sălbatică și adâncă se rostogolește mugind râul de munte. Sus pe creastă, ca un cuib de șoimi se cațără aulul*) sărăcăcios. Mai la o parte de el, pe coastă se găsește o casă încăpătoare. In ea trăește văduva cu doi feciori, Temirhan și Țeleaga și câteva gazele de fete. Tatăl lor se odihnește de mult în pământ. Iar locul lui, în familie, îl ține Temirhan. El își face cu sfințenie datoriile unui cap de familie; este muncitor înțelept și respectat de toți.

*) Aul — sat circazian.

Țeleaga, fratele lui mai mic, e altfel. Este adevărat că la chip se aseamănă cu fratele său mai mare: e vânjos și înalt de statură, chipeș la față și în vine îi curge același sânge înflăcărat, de șoim de munte, fiu al sudului.

Dar pe când Temirhan își stăpânește sângele lui clocotitor, Țeleaga este în întregime stăpânit de sângele lui aprins. Și mai ales, când se afla la beție. Multe clipe amare, de durere și de necaz a procurat el mamei sale și fratelui celui mai mare cu apucăturile lui nechibzuite și isbucnirile-i nebunești.

Temirhan însă îl iartă și din răsputeri prin pilda și cuvântul blând străduindu-se să-l îndrepte pe calea cea bună și adevărată.

Amândoi frații sunt de o vârstă, când, în viață, omului îi surâde numai fericirea și plăcerea.

In haine albe circaziene, cu pumnale, bătute în argint, atârnate de brâul ce le încinge mijlocul svelt, în căciuli albe ca zăpada, ei adesea, călări cutreră, pe la vecini, arătând cu mândrie exercițiile de călăreți iscusiți-djighiți adevărați și neîntrecuți de nimeni, dansează la nunți jocul lor național-lezghinca.

In asemenea momente nu-i cinstesc nici cu vin, nici cu rachiu. Profetul a interzis dreptcredincioșilor săi băuturile spirtoase. Dar în schimb acolo se fierbe o bere neagră și tare, ca aerul de munte.

Odată Țeleaga s'a dus în vecini să petreacă la nunta unui bun prieten. Țeleaga era prea tânăr și băutura prea tare. Cu greu stăpânindu-se, el se luă la harță cu un musafir și înainte de a-și da cu toții seama, nenorocirea s'a și întâmplat. Țeleaga îl lovi pe dușman cu pumnalul în piept, iar, când smuci pumnalul îndărăt, sângele cald țâșni, ca dintr'un șipot, înroșindu-i haina albă, pe când cel lovit se prăbuși la pământ.

Țeleaga deodată se trezi, se repezi pe ușă, încălecă pe cal și fugi la el acasă.

In ogradă îl întâlni pe fratele său. In cuvinte încâlcite, grăbindu-se și bâlbâind, Țeleaga abia putu să povestească fratelui său despre nenorocirea întâmplată.

Temirhan, întâi, se încruntă, dar apoi, privindu-l lung cu o dragoste nețărmurită, îi zise:

— „Plecăm, până ce n'au sosit încă străjile“...

Și l'a dus pe fratele său în casă.

— „Desbracă-te“ zise el și singur de asemeni se desbrăcă de cercheza albă. Și porunci fratelui său să îmbrace haina lui curată și să nu iasă nicăieri din casă. Apoi luă haina însângerată a lui Țeleaga și pumnalul lui și ieși cu ele afară, parcă pentru a se duce să le curețe.

Aici el îmbrăcă haina însângerată a fratelui său și se încinse cu pumnalul plin de sânge și apoi cu pași înceți porni către cătunul vecin. Nu peste mult timp în cale iau ieșit călărețiî străjeri. Văzându-l cu haina însângerată, străjile strunără caii și-l opriră, privind cu înțeles unii la alții. Temirhan se prefăcea speriat și, răspunzând încâlcit la întrebările străjerilor, își mărturisi crima.

Atunci străjile l-au legat și l-au dus la oraș, înaintându-l Consiliului de război, căci în toată Caucazia dicta starea de asediu.

Consiliul de război îl judecă în aceiași zi.

Lucrul era clar. Ucigașul își mărturici fapta și sentința n'a întârziat să se dea: Condamnare la moarte prin împușcare.

— „De altfel, vinovatul nici nu ar fi putut nega crima sa, — zise președintele corsiliului, — căci sângele de pe cercheză și pumnalul lui erau mărturii fățișe împotriva ucigașului...“ Sentințele consiliului de război se execută în grabă.

Noaptea târziu, când îl duceau pe Temirhan în ograda cazărmilor să-l împuște, el a cerut voie, înaintea morții, să-i scrie fratelui său câteva cuvinte.

Dorința i s'a împlinit. Ofițerul, comandant al plutonului de execuție, a poruncit să i se dea condamnatului creion și hârtie.

Și Temirhan a scris: — „Țeleaga, tu știi tot. Eu te rog pe tine pentru cea din urmă oară: să nu murdărești haina mea cea albă!“

De atunci niciodată Țeleaga n'a mai luat în gură vre-un pic de băutură. El și-a schimbat cu desăvârșire firea. Iubirea fratelui, ce s'a dus la moarte pentru el, a învins.

Trad. de **Ion Buzdugan.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Glume

Din casarmă.

Ordin de zi: corporalul Tilică Pantalonescu se pedepsește cu 15 zile închisoare, fiindcă imitând voacea căpitanului, a țipat ca un măgar.

*

Bucătorul Sever Mămăligă se pedepsește cu 5 zile închisoare fiindcă și-a permis să-și fiarbă ouăle murdare, în apa destinată pentru subofițeri.

*

Soldatul George Găetan se pedepsește cu 5 zile închisoare, fiindcă contrar ordinelor, a primit pe logodnica sa pe coridor, — și nu în pat, cum i-se ordonase.

* * *

Inscripții comerciale din Timișoara.

Trecând prin fața sutelor de prăvălii ale jidanilor maghiarizați, cetim următoarele reclame:

Corsete pentru dame elastice.

*

Astăzi mare serată de porc („pomana porcului“).

*

Aici sunt băi cu putină: pentru săraci cu fundul de lemn și pentru bogați, cu fundul de zinc.

*

Pălării pentru dame de paie.

*

Jucării pentru copii de gumă.

*

Aici se vind mărunțișori și lucruri scurte de femei.

*

Aici se stampilează lucruri de femei, cu ale mai moderne mostre.

Date autobiografice de Emanuil Ungurianu.

Date din activitatea lui Emanuil Ungurianu

7

(Continuare).

Invățătorii unguri dela școlile poporale ungurești din Banat încă aveau statutele lor aprobate de Ministru; Emanuil Ungurianu la compunerea statutelor învățătorilor români, a luat în considerare și dispoziții din statutele învățătorilor unguri, le-a subșternut Ministerului, relevând că statutele învățătorilor români sunt în fond în consonanță cu statutele învățătorilor unguri, având amândoi de scop perfecționarea didactică a învățătorilor și perfecționarea învățământului elementar, prin urmare nu mai poate fi motiv de respingere a statutelor învățătorilor români; cere aprobarea lor.

La această cerere a venit aprobarea statutelor, Emanuil Ungurianu a însinuat la Poliție în Timișoara, că Reuniunea învățătorilor români are statute aprobate de guvern, a constituit reuniunea, care și-a început activitatea și a continuat-o mulți ani, până când a fuzionat cu reuniunea învățătorilor Diecezei Caransebeșului.

SPRIJINIREA TINERETULUI ROMÂN LA INDUSTRIE ȘI COMERȚ.

Emanuil Ungurianu văzând că în Timișoara de tot puțin tineret român se aplică la meserii și comerciu, încât nu numai în Timișoara, dar și pe satele românești din comitatele Timiș-Torontal, meseriile și negustoriile erau în mâinile străinilor, încă de timpuriu, cam pe la anul 1890 a început acțiunea ca băeți români să fie aduși dela sate și plasați în Timișoara la meserii și la comerciu, căci tânărul român de la sate mai bine să învețe o meserie, prin care poate deveni și om cu vază și valoros pentru neamul său, decât să rămână simplu lucrător al capitalistului; în aceasta acțiune a avut ajutor însuflețit pe Emeric Andreescu, fost învățător pensionat, carele așeza la măeștrii copii români aduși dela sate; Emanuil Ungurianu a convocat în Timișoara o societate cu scopul de a ajutora pe acești elevi cu îmbrăcăminte, a început a aduna și un fond, aceasta societate a cărui prezident era Emanuil Ungurranu avea scopul nu numai de a aduce copii români dela sate, ci și a-i supraveghea, încât an de an erau tot mai mulți băeți români aplicați la meserii și la comerț.

Când a erupt războiul mondial, acțiunea acestei societăți a fost suspendată, Emanuil Ungurianu a pus în siguranță averea și actele societății până la finea răsboiului, când a pus aceasta societate iară în funcțiune și acum nu numai din taxele membrilor, dar și din subvenții exoperate dela Primărie și dela Prefectură, grijește de îmbrăcarea acestor elevi; sub imperiul român aceasta societate și-a luat titlul de „Meseriașul“, societate pentru sprijinirea tineretului român pe cariera de industrie și comerț, ajută la an cam 100 elevi români cu îmbrăcăminte.

FUNDAȚIUNEA „ANTONIU MOCIONI“.

La anul 1890 a murit Antoniu Mocioni, care a fost bun român și mare sprijinitor al bisericei și culturei românești; Emanuil Ungurianu pentru a eterniza memoria lui Antoniu Mocioni a pus la cale o colectă între români și a donat 2500 florini, aceasta sumă a depus-o la Consistorul gr. ort. român din Arad, ca „Fundațiunea Antoniu Mocioni“, pentru ajutorarea tineretului român din Timișoara pe cariera de industrie și comerț, unde în sumă crescută se află și astăzi, așteaptă aceasta fundațiune numai să fie inactivate actele și literile fundaționale referitore la aceasta fundațiune, împreună cu lista contribuțiunilor și a contribuitorilor, sunt depuse împeună cu suma de 2500 florini, la Consistorul român din Arad, unde se administrează și astăzi, interesele se adaug în tot anul la capital și așa a ajuns până acum fundațiunea la un capital considerabil; după înființarea episcopiei Timișorii și aceasta fundațiune împreună cu toate actele sale se va transpune la Episcopia Timișorii, care va avea să o inactiveze în sensul literilor fundaționale.

FUNDAȚIUNEA „MITRA UNGURIANU“.

La anul 1892 a înființat Emanuil Ungurianu o fundațiune de 2000 florini, pe numele mamei sale „Mitra Ungurianu“, din a cărei venit a fost ajutorată școala confesională gr. ort. română din Timișoara Fabric. Banii împreună cu literile fundaționale sunt depuse la consistorul gr. ort. român din Arad, unde se află și astăzi în sumă crescută, iar după înființarea episcopiei Timișorii aceasta fundațiune împreuna cu toate actele sale va fi transpusă la episcopia Timișorii, care va avea să-i decidă acum mai apriat scopul cultural în sensul literilor fundaționale, căci școala ort. română din Fabric în răstimp s'a statificat, e susținută de stat, deci venitul fundațiunei va avea să servească un scop cultural în sensul literilor fundaționale, pentru elementul românesc din suburbiul Timișoara Fabric.

INFIINȚAREA REUNIUNEI FEMEILOR ROMÂNE DIN TIMIȘOARA.

Pe la anul 1892 fiind Emanuil Ungurianu în Sibiu a văzut acolo activitatea Femeilor Române sub conducerea D-nei Maria Cosma, iar secretar al acestei Reuniuni Dr. Ilie Beu. Atunci Emanuil Ungurianu a venit la ideia, că așa o reuniune s'ar putea înființa și în Timișoara spre scopul ca și femeile din Timișoara să colaboreze la activitatea culturală a elementului românesc din Timișoara și din comitatul Timiș-Torontal.

Reuniunea Femeilor din Sibiu avea statute aprobate de guvern, un exemplar a luat Dl. Emanuil Ungurianu la sine și când s'a întors la Timișoara luând de bază aceste statute cu fostul protopop al Timișorii Dr. Traian Putici, a consultat și au compus un statut ca și în Timișoara să înființeze „Reuniunea Femeilor Române din Timișoara și provincie“; la anul

(Va urma).

INFORMATIUNI

Faptă nobilă. Banca Pop. „Ghiroceana", de sub cond. înv. dir. At. Baicu a votat şi în acest an din venitul net 10.000 Lei ajutor Casei Naţionale şi 10.000 Lei pe seama îmbrăcării copiilor săraci. S'au cumpărat 235 m. pânză, care în Sâmbăta Floriilor s'a distribuit la 45 elevi săraci. Păr. D. Voniga, în cuvinte înălţătoare aduce mulţumită d-lui At. Baicu, care cu orice prilej a dat dovadă, că-şi înţelege misiunea de adevărat părinte sufletesc. Fapta se laudă de sine.

„Szido Szemle" organul jidanilor din Ungaria, a fost aprobat de a intra în ţară de Direcţiunea Generală a Poliţiei şi a Siguranţei din Bucureşti, sub No. 16537/1928. Ne miră faptul, că Direcţiunea Generală a Poliţiei şi Siguranţei, aprobă cu atâta uşurinţă întrarea în ţară a revistelor, pe care nici **un unic funcţionar superior** al numitei direcţiuni, nu le înţelege, ne ştind ungureşte, — deci sunt aprobate, probabil, la cererea d-lui Duca, care la rândul său s'a angajat de coadă de topor, la Filderman, Kohn-sângeanul „democraţilor" (lui Bela Kun), grupaţi la Budapesta în jurul revistei „Szido Szemle". De sigur, că tot la intervenţia lui Filderman s'a oprit intrarea în ţară a revistelor antisemite din străinătate, fiindcă acestea scriu despre naţionalism şi creştinism, ceea ce nu convine harhărului Fildermann.

Un jidan criminal. In închisoarea dela Aiud este înfierat pentru vecie, Reinitz cunoscutul criminal — jidan blestemat din cap până în picioare. Acum câtvă timp acest Iuda, încrezător în steaua sa a căutat să aducă la îndeplinire un plan ghişeftar care să-l scape din temniţă. Cu momeli convinse pe un tovarăş de celulă, nu oarecare Mureşan, ca acesta să-şi ia asupră-şi toate crimele jidanului plătind târgul cu 100.000 lei familiei nenorocitului Mureşan. Planurile crimelor săvârşite şi amănunţele schiţate pe o masă de atelier, trebuincioase pentru Mureşan în faţa instanţelor judecătoreşti au fost din fericire descoperite de către o straje de zi astfel criminalul Reinitz vă rămâne pentru toată viaţa în temniţa dela Aiud fără pască şi fără talmud.

O plângere. Din partea publicului călător primim o plângere contra casieriţei din gara Timişoara-Fabircă, care se poartă dur şi necuviincioasă faţă de public. Rugăm direcţiunea C. F. R. ca să binevoiască a pune în vedere d-şoarei Brezovsky, că ea este pusă la casă pentru a servi publicul, deci este obligată a se purta cuviincios faţă de dânsul şi nu are dreptul de a striga pe călători şi a le arunca biletele, par'că le-ar da de pomană.

Excursie studenţească. In ziua de 6 curent un grup de 15 studenţi „absolvenţi de un an ai liceului C. D. Loga" din localitate au plecat sub conducerea distinsului profesor Dl. Silvestru Cioflec să viziteze Italia întărind astfel legătura culturală dintre poporul Român şi cel Italian. Fondurile au fost strânse de către studenţi în cei opt ani de şcoală secundară prin chete, donaţiuni şi serbări şcolare prin satele învecinate. Studenţii excursionişti sunt următorii: Blaj. Coste Brutus, Georgevici Ioan, Gherban Vasile. Golopentea Antoniu, Imbroane Brutus, Istvănescu, Lungu Pavel, Onciu, Petrescu, Pisarde şi Ureche Ioan. Mulţumim consulatului italian care a făcut înlesniri mari de drum şi întreţinere; iar excursionistilor le urăm drum bun şi petrecere frumoasă în tara artelor.

Pădure pustiită de foc. In noaptea de 6—7 Aprilie a izbucnit un groaznic foc în pădurea statului din hotarul comunelor, Bucovăţ, Surducul-mic şi Mătnicul-mic din jud. Severin, — unde au ars circa 155 jughere pădure. Incendiul încă n'a putut fi localizat. Pagubele sunt foarte mari. Asupra izbucnirei acestui foc se fac cercetări de către posturile de jandarmi din Dumbrava, Bujor şi Furdea.

Cadavru de copil. In ziua de 7 Aprilie a. c. a fost găsit aruncat pe o câmpie din apropierea comunei Margina, cadavrul unui copil de sex bărbătesc, în etate de aproximativ 3 luni. Şeful postului de jand. din Margina a început cercetările.

Pictorul I. Niţescu din Bucureşti, care a expus la Saloanele Oficiale din ţară şi Paris, în dorinţa de a prezenta Banatului o manifestare de artă, organizează în Timişoara o **EXPOZITIE** cu lucrările sale (portrete, compoziţii, peisagii, etc.), în Sala **Cercului Militar Civil**. Expoziţia va fi deschisă până la 1 Maiu, între orele 10—1 şi 3—7.

Din viaţa satelor noastre

Berecuţa. In ziua de 22 Aprilie c. îşi vor serba căsătoria religioasă dl. Gheorghe Buru cu d-şoara Paraschiva Bolocan. Tinerei părechi îi urăm viaţă lungă şi fericită.

D-şoara Bolocan este înrudită cu stimatul nostru prietin Octavian Bolocan, din Birda.

Beregsău. Un sătean a trecut pe la redacţia noastră şi ni s'a plâns, că sătenii sunt foarte nemulţumiţi cu preotul Tocitu, care săptămâna trecută, fiind grăbit pentru a călători la Timişoara, cuminicând copii, a vărsat câteva picături din sfânta cuminecătură, pe jos şi le-a călcat cu piciorul. Acest sacrilegiu s'a produs prin felul distras al preotului şi a provocat o justă şi adâncă mâhnire în sufletele credincioşilor.

Tot sătenul amintit mai sus ne comunică, că preotul Tocitu a denunţat pe notarul Albu, care a fost suspendat din post. Dl. notar Albu a fost găsit nevinovat de Tribunalul din Timişoara, care l'a achitat de acuza de excrocherie.

Tristă tragedie la Beregsău ruşinoasă siluire a voinţei credincioşilor prin dl. Păcăţeanu, cel ce şade de-a dreapta tatălui Grigore din Arad.

Episcopul Aradului să vadă cine este Pacăţeanu, care sprijineşte din nefericire tot astfel de elemente ca preotul Tocitu... etc. etc.

Deocamdată îi dorim episcopului din Arad: sărbători fericite!

Comeat. Dl. comerciant Aurel Iorga ne-a dovedit, că acuzele aduse domniei sale se bazează pe nişte greşeli fiindcă „ungurul" ce locueşte la el, se chiamă Novac şi a făcut armata, iar gazeta d-lui Giuchiciu nu a ajuns din vina d-sale la dânsul. Dorim, că dl. Iorga şi Giuchiciu să trăiască în perfectă frăţietate creştinească, aşa cum au trăit mai înainte, ca buni vecini, sprijinindu-se unul pe celalalt, aşa cum se cade între români buni şi cinstiţi.

Ghiroc. Corul plugarilor români din Ghiroc, cu onoare Vă invită a participa la Concertul de rugă, ce-l aranjează Luni seara, II zi de Paşti, în localul Casei naţionale, cu următorul Program: 1. I. Brătianu: „Noapte bună", serenadă, cor mixt. 2. Oancea: „Mărioară dela munte", cor mixt. 3. Oancea: „Sus opincă", cor mixt. 4. Velcean: „Pupi de flori", cor mixt. 5. V. Alexandri' „Rusaliile", piesă teatr. predată de coriştii: I. Stoia, P. Ruja, I. Cincu, I. Drăguţ, N. Ieli, Iul. Raicu, Ioan Gaiţă, Viorica Stoia, şi Cr. Maghiar. 6. „Hora unirii", orchestră. 7. „Hora dela Tecuciu", orchestră. 8. „Ardeleana", orchestră. 9. „Pe-al nostru steag", marş, orchestră. — Venitul e destinat acoperirii cheltuielilor, cu procurarea instrumentelor fanfarei. — Dir. corului şi orch. M. Bocşa.

*

Ziua de 8 Apr. a fost sărbătorită în comuna noastră cu o deosebită pompă. Inainte de amiaz la Sft. Liturgie s'a săvârşit parastas pentru odihna sufletelor aviatorilor români. Păr. Voniga prin cuvinte foarte alese scoate în relief însemnătatea zilei, îndemnând pe ascultători la fapte şi virtuţi creştineşti şi naţionale.

După amiaz s'a ţinut serbarea. cu un program foarte bogat, în localul Casei Naţionale.

S'au cântat mai multe piese cu corul şcolarilor; s'au recitat poezii, monoloage şi un dialog. Inv. Bocşa a cetit Chemarea şi conferinţa, îndemnând adunarea a jertfi cu drag gologanul pentru ajutorarea ţării. Corul a cântat „Sus opincă" cor mixt, iar fanfara a executat „Hora Unirii" şi „Hora dela Tecuci". Conducătorul Bocşa a fost ovaţionat. A incurs din colectă, întrare, taxe de membri, vinderea de insigne şi ilustrate, suma de 3613 Lei, care s'a administrat locului competent. Ciob.

Recaş. In baza celor spuse de dl. Prefect Dr. Coste, am publicat în No. 11, ştirea, că vama la oraş, la poduri etc. s'a desfiinţat. Publicul a luat cunoştinţă de acest lucru şi pentru cazurile unde nu se respectă aceasta dispoziţiune, ne trage pe noi la răspundere, parcă noi i-am fi tras pe sfoară.

Rugăm pe dl. Prefect, ca să binevoiască a ordona, ca cuvântul d-sale şi ordinul Ministerului de Interne să fie respectat şi de Gheorghe Tomin, arendaşul vamei din Recaş, care încasează câte 15 lei după fiecare trăsură ce întră în Recaş.

Nu avem cunoştinţă despre existenţa arendării dreptului de a încasa vama, ca pe vremea turcilor. Avem încrederea, că dl. Prefect va griji ca cuvântul d-sale să fie respectat. Aşteptăm acest lucru!

Topolovăţul-Mare. Atragem din nou atenţia organelor în drept auspra felului abuziv cum se respectă ora de închidere a birtului. Este adevărat, că la ora fixată se închide uşa birtului la stradă, dar se deschide uşa din curte şi birtul rămâne plin de oameni, cari îşi petrec cu zgomot până după miezul nopţii.

Ce fac jandarmii din Topolovăţul-mare? Să poate că ei să nu ştie de acest obuz a birtuşului jidan? Sau legile în România sunt făcute numai pentru a fi respectate de români?!

Primăria Municipiului Timişoara.

No. III 9210/928 Dp.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria municipiului Timişoara recesită pentru intreprinderile sale pe anul 1928 următoarele cantităţi de cărbuni:

1. Fabrica de cărămidă 53 vagoane cărbuni de ocnă din Anina sau calitate similară.

2. Teatrul comunal 6 vagoane cărbuni bulgări de Lupeni sau calitate similară.

3. Uzina de gaz com. 60 vagoane cărbuni de piatră din minele Anina, 20 vagoane cărbuni de piatră din Lupeni, 16 vagoane lignit din minele Căpeni sau Brad, 9 vagoane lignit din minele Petroşani sau calitate similară, având caloria minimală de 3000 calorii.

Pentru furnizarea acestor cărbuni se publică a doua licitaţie pe data de 2 Iunie 1928 ora 10 a. m. în biroul Serv. economic (Etaj I. uşa 40).

Cărbunii se vor livra în anul 1928 după necesitate.

Amatorii vor prezenta la aceasta dată ofertele timbrate, închise, sigilate, semnate şi provăzute cu o garanţie în numerar, efecte de stat sau valută forte în valoare de 6% asupra sumei oferite.

Caetul de sarcini se poate vedea la serv. economic comunal în orele de serviciu.

In ofertă se va menţiona că concurentul cunoaşte condiţiunile din caetul de sarcini şi le acceptă întru toate.

Timişoara, la 30 Martie 1928.

Primăria Municipiului Timişoara.

PRIMARIA MUNICIPIULUI TIMIŞOARA

No. III 9679/928 Dp.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria municipiului Timişoara publică a doua licitaţie pentru darea în întreprindere a livrării pâinei necesară Căminelor de ucenici şi Orfelinatului com.

Licitaţia se va ţine în Biroul serviciului economic com. camera No. 41 la data de 28 Aprilie 1928 ora 10 a. m.

Ofertanţii vor prezenta la data licitaţiei ofertele semnate, închise şi provăzute cu o garanţie în numerar sau efecte de stat în valoare de 10.000 Lei.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serv. economic comunal zilnic în orele oficiale.

Timişoara, la 3 Aprilie 1928.

Primăria Municipiului Timişoara

Primăria Municipiului Timişoara

No. III 26603/1927.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria Municipiului Timişoara, publică licitaţie pentru darea în întreprindere a executării lucrărilor de transformare şi desinfectare a birourilor Cărţii funduare din Palatul Dicasterial.

Licitaţia se va ţine în biroul serviciului economic com. No. 41 la data de 15 Maiu 1928 ora 10 a. m.

Ofertanţii vor prezenta la data licitaţiei ofertele semnate timbrate, închise, sigilate şi provăzute cu o garanţie de 10% în numerar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

Caetul de sarcini şi devizul se poate vedea la Serv. technic com., zilnic în orele oficiale.

Timişoara, la 30 Martie 1928.

Primăria municipiului Timişoara.

Onor. abonaţi
sunt rugaţi a achita abonamentul

CINEMA:
CETATE: 6 şi 7 Aprilie — APOLLO: 9 şi 10 Aprilie
CONCORDIA: 8 Aprilie
INVIEREA
Nou! Premieră! Nou!
Splendidă realizare cinematografică după celebrul roman lui L. TOLSTOI.
„Berliner Tageblatt" scrie scena de neuitat ce te mişcă şi te captivează.
In rolurile principale: ROD LA ROCOUE (soţul artistei Vilma Bánky) şi DOLORES DEL RIO.
Monopol: Ero-film, Braşov.

CINEMA:
CETATE: APOLLO: CONCORDIA:
12—14 Aprilie, Joi-Vineri-Sâmbătă pauză
Duminecă, 15 Aprilie
Legea amorului cu: C. Bell, Olaf Föns
Vacanţe de căsătorie
Soldatul Mariei cu: H. Liedtke, X. Desni
Luni, 16 Aprilie
Vânătoarea de oameni cu: Carlo Aldini
Legea Amorului
Vacanţe de căsătorie cu: Lilian Hervey
Marţi, 17 Aprilie
In Heidelberg mi-am pierdut inima cu cor bărbătesc condus de d-l S. Drăgoiu
Legea Amorului
Vânătorea de oameni cu: Carlo Aldini

Sprijiniţi meseriaşii români
MOBILE IEFTINE
fabricate de meseriaşi români, se pot vedea şi cumpăra la
EXPOZIŢIA PERMANENTĂ de MOBILE
aranjată în localul gazetei noastre din Timişoara-Cetate, Strada Eminescu No. 5
Apelăm la sprijinul publicului românesc şi-l rugăm ca să viziteze aceasta expoziţie înainte de a cumpăra mobile într'alt loc, pentrucă preţurile noastre bat orice concurenţă şi lucrările sunt executate cu preciziune din materialul cel mai bun.
Se primesc comenzi în orice stil şi se execută orice lucrare ce cade în această specialitate.
Iconostase şi scaune pt. Biserici

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMÂNEASCĂ" Sucursala Timişoara, Piaţa Ţepeş Vodă No. 2. — Telefon No. 1200.

BCU Cluj / Central University Library Cluj